

Lähettiläjä / Avsändare

SUOMEN RIISTAKESKUS

Sompiontie 1

00730 HELSINKI

029 431 2001

PÄÄTÖS

Pvm

Nro

26.11.2024

2024-1-000-35502-8

Vastaanottaja / Mottagare

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

POIKKEUSLUPA RIISTANISÄKKÄILLE

Hakija

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

HAKEMUS

Hakija on hakenut poikkeuslupaa seuraavasti:

Haettava lupa voimassa 1 vuotta

Eläinlaji ja lupamäärä:

susi

1 kpl

Eläinlaji ja haettu lupa-aika:

susi

27.11.2024 - 27.12.2024

Hakemusalue:

Pinta-ala

783618 ha

- Näyttökuva 2024-11-22 131014.png

Poikkeusperusteet:

SUSI

Haen poikkeuslupaa ML 41 a §:n 1 momentin mukaisesti:

-karjankasvatukselle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi

-muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle

Hakemuksen perustelut

Selvitys hakemuksen perusteena olevasta vahingosta tai muusta perusteesta

Vahingon suuruus:

- susi: 170 €

Selvitys vahingosta:

- susi: Sudet tappoivat lokakuussa vasikan laitumelle ja söivät sen täysin.

Tämän jälkeen sudet ovat vierailleet kymmeniä kertoja alueen karjatiloiilla, sekä pihapiireissä.

Keino tai toimenpide:

- susi: Susille on haettu karkotuslupa, ja tätä on käytetty onnistuneesti useita kertoja. Näistä on raportoitu riistakeskukselle.

Toimenpiteen vaikutukset:

- susi: Ei vaikutusta.

Poikkeusluvan kohteena olevan eläinlajin kannan tila ja käyttäytyminen alueella:

Yksilömäärä:

- susi: 15

Kuvaus käyttäytymisestä:

- susi: Yksilömäärä on varsin summittainen. Käsittääksemme susia on alueella ainakin kaksi eri laumaa, tai yksi todella suuri lauma, joka säännöllisesti kokoontuu jonnekin, esimerkiksi hirvenkaadolle, ja hajaantuu taas pian pienemmiksi yksiköiksi. Normaalisti susia kulkee alueella yhdessä 2-5. Yksittäisiäkin on runsaasti. Käyttäytyminen poikkeaa alueen muiden susilaumojen käyttäytymisestä merkittävästi, näin asia on tällä alueella ollut jo vuosia. Sudet liikkuvat koko alueella hajallaan, ja voivat yön aikana tehdä kymmeniä pihakäyntejä. Tyypillistä kuitenkin on, että maatilat vetävät niitä aina puoleensa. Useita kertoja on todettu suden käyneen avoimen pihattonavetan sisällä. Kesän lopulla alueelta poistettiin yksi susi, joka oli lauman osana tappanut hiehon pihattonavettaan melko keskellä lupa-alueetta, Järventauksessa. Tällä tilalla sudet eivät ole poiston jälkeen vierailleet. Kaikilla lähiseudun tiloilla kyllä. Tilanne näyttää talvea kohden kiristyvän, ravinto metsissä selkeästi on käymässä vähiin. Hirvikanta alueella on heikko. On todennäköistä että lähiaikoina susia aletaan enenevässä määrin tavata myös alueen taajamista, niitä on jo nähty taajamien liepeillä.

PÄÄTÖS

Suomen riistakeskus on päättänyt myöntää poikkeusluvan seuraavasti:

Susi 1 kpl 27.11.2024 - 27.12.2024

Poikkeusedellytys

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 3 kohta: kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle

Poikkeusluvalla voidaan metsästää yksi susi, joka on tehnyt toistuvia pihakäyntejä päätöksen karttaliitteeseen rajatulta alueelta Ehdot-kohdassa mainituin ehdoin edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueelle siihen muutoin säännösten edellyttämä oikeus.

Ehdot

Poikkeusluvan ehdot ovat seuraavat:

Tämän poikkeusluvan nojalla voidaan pyytää päätöksessä mainitulla alueella edellyttäen, että luvan käyttäjällä on alueella siihen muutoin metsästyslain säännösten edellyttämä oikeus.

Poikkeusluvalla voidaan metsästää yksi susi, mikäli susi havaitaan poikkeusluvan voimassaoloaikana hakemusalueen asutuksen piha-alueella tai susi on käyttäytynyt pelottomasti ihmisen läheisyydessä. Piha-alueella tarkoitetaan asuin- tai tuotantorakennusten muodostamaa hoidettua aluetta.

Pyynti voidaan toteuttaa siten, että vahditaan piha-alueella. Pyynti voidaan myös toteuttaa pihahavainnon jälkeen tai tilanteen jälkeen, jossa susi on käyttäytynyt pelottomasti ihmistä kohtaan, varmistamalla jäljittämällä kytketyllä koiralla tai lumipeitteen ollessa maassa katkeamattomalla jäljityksellä, että pyynnin kohteena on piha-alueella vieraillut tai muuten pelottomasti käyttäytynyt susi.

Poikkeusluvan käyttäjän tulee ottaa huomioon, että oikeudesta metsästää luonnonsuojelulain mukaisilla suojelualueilla on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

Poikkeusluvan käyttötarkoituksen vuoksi lupaa ei saa käyttää kaupallisessa tarkoituksessa.

Toimenpiteiden suorittamiseen saa osallistua kerrallaan korkeintaan 30 henkilöä.

Poikkeusluvan saajan on nimettävä metsästyslain 30 §:n perusteella metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästysasetuksen 23 §:n 3 momentin mukaan karhun, suden, ahman ja ilveksen metsästyksen johtajan tulee: 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat; 2) antaa metsästykseseen osallistuville tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä; sekä 3) huolehtia, että poikkeusluvan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Metsästysasetuksen 23 §:n 4 momentin mukaan suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista on poikkeusluvan saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle.

Metsästysasetuksen 23 §:n 5 momentin mukaan seuruemetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä. Metsästyksen johtajan tai varajohtajan ei kuitenkaan ole oltava läsnä, jos metsästys tapahtuu vahtimalla. Seuruemetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

Poikkeusluvan nojalla pyyntiin osallistuvien henkilöiden nimet on ilmoitettava Itä-Suomen poliisilaitokselle ja Pohjois-Karjalan rajavartiostolle ennen pyyntiin ryhtymistä. Lisäksi jokaisesta pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on etukäteen ilmoitettava Itä-Suomen poliisilaitokselle ja Pohjois-Karjalan rajavartiostolle. Ilmoitukset tehdään sähköpostitse osoitteeseen era-asiat.ita-suomi@poliisi.fi sekä pohjoiskarjalanrajavartiosto@raja.fi

Pyynnissä ja eläimen tappamisessa on sallittu käyttää ainoastaan metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä sallittuja pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä.

Poikkeusluvan nojalla saaliiksi saatu susi kuuluu valtiolle ja se on toimitettava Luonnonvarakeskukselle oheisena liitteenä olevan ohjeen mukaisesti. Poikkeusluvan saajan on otettava yhteyttä Luonnonvarakeskuksen suurpetotutkimukseen asiasta sopimiseksi.

Poikkeusluvan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle, poliisille, Pohjois-Karjalan rajavartiostolle ja Metsähallituksen erätarkastajalle poikkeusluvan nojalla tapahtuneen pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä Suomen riistakeskukselle ensisijaisesti oma.riista.fi -palvelussa tai jos sen käyttäminen ei ole mahdollista, niin vaihtoehtoisesti sähköpostilla Suomen riistakeskuksen Pohjois-Karjalan aluetoimistolle osoitteeseen pohjois-karjala@riista.fi. Ilmoitus poliisille toimitetaan sähköpostilla osoitteeseen era-asiat.ita-suomi@poliisi.fi, Pohjois-Karjalan rajavartiostolle sähköpostilla osoitteeseen pohjoiskarjalanrajavartiosto@raja.fi sekä Metsähallituksen erätarkastajille sähköpostilla jyrki.turpeinen@metsa.fi ja antti.niemi@metsa.fi

- 1) ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi, taikka
- 2) jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, ensimmäisenä arkipäivänä poikkeusluvan voimassaolon päättymisestä.

Ilmoituksessa on mainittava tämän poikkeusluvan numero, saalisyksilö, sen sukupuoli, pyyntiajankohta ja pyyntipaikan koordinaatit. Lisäksi tulee ilmoittaa ampujan nimi ja metsästäjännumero.

Lisäksi on tehtävä välittömästi tekstiviestillä saalisilmoitus Suomen riistakeskuksen Pohjois-Karjalan aluetoimistolle. Tekstiviestillä on ilmoitettava, kun susi on saatu saaliiksi ja tieto pyynnin aloituspaikasta. Ilmoitus lähetetään numeroon 029 431 2297.

Maastoon haavoittuneena jääneestä sudesta on viipymättä ilmoitettava poliisille, Pohjois-Karjalan rajavartiostolle ja Suomen riistakeskuksen Pohjois-Karjalan aluetoimistolle.

Jos pyynnissä saadaan saaliiksi pannoitettu susi, on panta toimitettava välittömästi Suomen riistakeskuksen Satakunnan aluetoimistolle.

Pyynnissä on muutoin noudatettava mitä metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä määrätään. Lisäksi on noudatettava, mitä muussa lainsäädännössä säädetään taikka viranomaisten antamissa päätöksissä tai määräyksissä määrätään sekä niitä yksityisoikeudellisiin sopimuksiin perustuvia ehtoja, jotka on asetettu luvansaajan aluetta koskeviin metsästysoikeuksiin tai -lupiin.

Päätöksen perustelut

Keskeiset sovelletut säännökset

Susi on aina rauhoitettu metsästyslain (615/1993) 37 §:n 3 momentin perusteella. Rauhoituksesta voidaan poiketa Suomen riistakeskuksen luvalla metsästyslain 41 §:n 1 momentin nojalla 41 a §:ssä säädetyin edellytyksin, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella

- 1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;
- 2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi;
- 3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; tai
- 4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi.

Suomen riistakeskus voi metsästyslain 41 a §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädetyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädetyistä pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevista kielloista, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä, 35 §:ssä säädetyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä ja 51 §:n 1 momentissa säädetyistä koiran kiinnipitovelvollisuudesta.

Metsästyslain 41 a §:n 2 momentin mukaan saaliiksi saatu susi kuuluu

valtiolle ja se on toimitettava riistaeläinten tutkimusta tekevälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitoksen tulee hävittää riistaeläin, luovuttaa se yleishyödylliseen tarkoitukseen tai myydä valtion lukuun.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 1 §:ssä säädetään poikkeusluvan hakemisesta, 2 §:ssä poikkeamisen edellytysten arvioinnista, 4 §:ssä riistaeläintä koskevan poikkeusluvan myöntämisestä ja lupamääräyksistä, 5 §:ssä poikkeusluvan voimassaoloajasta sekä 7 §:ssä poikkeuslupaani liittyvästä saaliin ilmoittamisvelvollisuudesta.

Yllämainittuun asetukseen on tullut muutoksia 2 §:n, 4 §:n ja 5 §:n osalta valtioneuvoston asetuksessa metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (479/2024).

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n mukaan Suomen riistakeskuksen on metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1-3 kohdassa säädettyjä poikkeusluvan myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvítettävä:

- 1) poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin kanta tai kannan tila haetulla poikkeuslupa-alueella, maakunnassa sekä koko maassa ja karhun, suden, ilveksen ja ahman kohdalla myös lajin biologiset ominaispiirteet;
- 2) poikkeusluvan kohteena olevan riistaeläinlajin yksilön käyttäytyminen haetulla poikkeuslupa-alueella;
- 3) tarvittaessa viranomaisten, julkisia hallintotehtäviä hoitavien organisaatioiden ja tutkimuslaitosten tiedot, jotka liittyvät poikkeusluvan hakuperusteeseen; ja
- 4) metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa turvattavan lajin kanta maakunnassa ja koko maassa sekä lajin biologiset ominaispiirteet ja lajin elinvoimaisuuteen liittyvät uhat.

Suomen riistakeskuksen on kirjattava selvityksen keskeiset tulokset poikkeuslupapäätökseen.

Suomen riistakeskuksen on 1 momentissa säädetyn lisäksi poikkeusluvan myöntämisedellytyksiä arvioidessaan selvítettävä muiden tyydyttävien ratkaisujen mahdollisuus. Muuna tyydyttävänä ratkaisuna ei pidetä karhua, sutta, ilvestä ja ahmaa koskevan poikkeusluvan kohdalla yksilön tai yksilöiden loukuttamista tai nukkuttamista ja siirtämistä toisaalle.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a–41 d §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Jos vahinkoa tai uhkaa aiheuttavan karhu-, susi-, ilves- tai ahmayksilön tunnistaminen ei sääolosuhteista, lajin biologisista ominaispiirteistä tai muusta perustellusta syystä johtuen ole mahdollista, voidaan poikkeuslupa myöntää kohdentamatta poikkeuslupaa tiettyyn yksilöön.

Metsästyslain 41 a §:n 1 momentin perusteella myönnettyssä sutta koskevassa poikkeusluvassa on määrättävä, että pyyntiin osallistuvien henkilöiden nimet on ilmoitettava alueen poliisilaitokselle ennen pyyntiin

ryhtymistä ja että jokaisesta pyyntiin lähdöstä ja pyyntialueesta on etukäteen ilmoitettava poliisilaitokselle. Jos pyynti tapahtuu kunnassa, johon kuuluu rajavyyhykettä, edellä mainitut tiedot on määrättävä ilmoitettavaksi myös rajavartiolaitokselle.

Lisäksi asetuksen 5 §:ssä säädetään, että poikkeuslupa voidaan myöntää enintään 31 vuorokauden ajaksi.

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n mukaan poikkeuslupan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille ahman, ilveksen, karhun, saukon ja suden pyynnin tuloksesta ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeuslupan voimassaolon päättymisestä. Ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä ja pyyntipaikan koordinaatit. Nisäkkäiden osalta on ilmoitettava myös pyyntiajankohta ja sukupuoli. Lisäksi metsästyslain 38 b §:n mukaan on saalisrekisteriin ilmoitettava metsästäjän nimi ja metsästäjännumero.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien nojalla pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa. Maa- ja metsätalousministeriö ei ole antanut metsästysvuodelle 2024-2025 asetusta.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö on linjannut susikannan hoitoa Suomen susikannan hoitosuunnitelmassa. Susikannan hoitosuunnitelma on vahvistettu 5.11.2019. Hoitosuunnitelman päivityksessä kohdassa 'Reagointi toistuvaa haittaa ja ongelmia sekä vahinkoja tai uhkaa aiheuttaviin susiin' todetaan seuraavaa:

"Haittaa tuottavaan susiyksilöön voidaan puuttua Suomen riistakeskuksen poikkeusluvalla tai poliisin määräyksellä. Osa susireviireillä asuvista kansalaisista kokee, että poliisi ei puutu tai puuttuu vasta äärimmäisissä tapauksissa suden tuomaan turvallisuushkaan. Vahinkoperusteisen poikkeuslupan hakeminen Suomen riistakeskukselta koetaan hankalaksi ja luvan saamisen kriteerit kohtuuttomiksi. Niissä tapauksissa, kun poikkeuslupa on saatu, tekevät poikkeuslupan tiukat ehdot suden pyytämisen vaikeaksi. Näin on syntynyt tilanne, jossa paikalliset kokevat, ettei heillä ole keinoja puuttua ongelmia tuottavien susien käyttäytymiseen. Tällöin voi nousta tunne, että viranomaiset tai riistahallinto eivät ota paikallistasolla koettuja huolia vakavasti."

"Poliisilaissa on säädetty poliisimiehen oikeudesta ottaa kiinni ja viimesijaisena keinona lopettaa eläin, joka aiheuttaa vaaraa ihmisen hengelle, terveydelle tai huomattavaa vahinkoa omaisuudelle. Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisukannanotossa on todettu poliisilain käyttöalan rajoitukset. Oikeusasiamiehen mukaan poliisilain soveltamisalaksi jää lähinnä reagoiminen sellaisiin nopeasti yhä uhkaavammaksi kehittyviin, ihmisen hengelle tai terveydelle vaaraa aiheuttaviin taikka omaisuudelle huomattavaa vaaraa aiheuttaviin tilanteisiin, joissa ei ole aikaa selvittää metsästyslain tai -asetusten soveltamisedellytyksiä."

"Erityisesti on huomioitu, että poliisilain mukaisesti toteutettujen susiyksilöiden poistojen tarkoituksena ei ole toimia ennakoivana tai kantaa säätelevänä tekijänä. Niissä yleistä turvallisuutta heikentävissä tilanteissa, jotka eivät ole poliisilain soveltamisen näkökulmasta välittömiä, mutta jotka kuitenkin ovat toistuvia, on Suomen riistakeskuksella toimivalta arvioida

tilannetta ja toimia metsästyslaissa säädettyin edellytyksin."

"Sudet aiheuttavat vahinkoja myös tuotanto- ja kotieläimille, joista vahingot kohdistuvat lähinnä poro- ja lammastalouteen sekä koiriin. Maa- ja metsätalousministeriön koolle kutsuman erävalvonnan yhteistyöryhmän linjausten mukaan päätökset omaisuusvahinkoja aiheuttavien susien poistamisesta kuuluvat pääasiassa Suomen riistakeskuksen toimivaltaan. Linjaus pohjautuu oikeuskanslerin ja oikeusasiamiehen ratkaisuihin. Jos omaisuusvahinkoihin liittyy uhkaa myös ihmisten turvallisuudelle, tällöin myös poliisi toteuttaa tapauskohtaista harkintaa."

"Lähtökohtana on, että koti- ja tuotantoeläimille aiheutuvia vahinkoja pyritään estämään ennalta. Niissä tilanteissa, joissa sudet aiheuttavat erityisen merkittäviä vahinkoja, eikä ennaltaehkäisystä ole riittävää apua, susi on mahdollista tappaa vahinkoperusteisella poikkeusluvalla. Suomen riistakeskus tekee näistä poikkeusluvista päätökset metsästyslain sekä valtioneuvoston asetuksen perusteella. Lisäksi eri oikeusasteiden ratkaisut linjaavat poikkeuslupapäätöksiä. Metsästyslaissa on säädetty ne edellytykset, joita Suomen riistakeskuksen tulee tapauskohtaisesti arvioida poikkeuslupaa myönnettäessä. Arvioitavia asioita ovat muun tyydyttävän ratkaisun käyttö vahinkojen ehkäisemiseksi, suotuisan suojelutason säilyminen sekä se pystytäänkö poikkeuksella ehkäisemään erityisen merkittävien vahinkojen syntymistä. Jokaisessa vahinkotapauksessa tehdään tilannekohtaista arviointia, eikä yleislinjausta päätöksenteolle voida luoda".

NATURA-ARVIOINNIN TARVE

Natura-arviointia ei ole tarve tehdä, koska Suomella on poikkeus suden osalta luontodirektiivin II -liitteen velvoitteista.

SUOTUISA SUOJELUTASO

Susi kuuluu luontodirektiivin liitteen IV a kohdassa mainittuihin yhteisön tärkeinä pitämiin, tiukkaa suojelua vaativiin eläinlajeihin, joihin kuuluvien yksilöiden pyydystäminen ja tappaminen on lähtökohtaisesti kiellettyä. Suomessa susi on metsästyslain 37 §:n 3 momentin nojalla 1.3.2011 lukien aina rauhoitettu.

Luontodirektiivin mukaan lajin suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, ja lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö. Suotuisan suojelun tason määrittely tehdään luontodirektiivin 17 artiklan mukaisessa menettelyssä.

Vahvistetun susikannan hoitosuunnitelman mukaan suotuisa suojelun taso saavutetaan turvaamalla kunkin susilauman elinvoimaisuus. Suomi on pitkään tavoitellut suotuisaa suojelun tasoa tiukan suojelun keinoin, siinä kuitenkin onnistumatta. Susikannan suojelu onnistuu vain, jos susien kanssa samalla alueella asuvien ja toimivien ihmisten huolet ja tarpeet otetaan kannanhallinnassa huomioon. Uudella reviiriikohtaisella tarkastelulla pystytään paremmin turvaamaan susilaumojen elinvoimaisuus ja

paikallisten toimijoiden mukanaolo susikannan hoidon suunnittelussa ja toimeenpanossa.

Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan pienin elinvoimainen susikanta on 25 lisääntyvää paria. Tämä tavoite on mahdollista saavuttaa poronhoitoalueen ulkopuolisen Suomen alueella, jossa on riittävästi elintilaa vähimmäistavoitteen suuruiselle susikannalle siten, että myös vahingot siellä pysyvät kohtuullisina. Laumojen määrää sekä susikannan ja laumojen elinvoimaisuutta arvioidaan vuosittain Luonnonvarakeskuksen suorittaman kanta-arvion avulla.

Luonnonvarakeskus on julkaissut 18.6.2024 viimeisimmän arvionsa Suomen susikannan tilasta (Valtonen, M., Heikkinen, S., Johansson, H., Härkälä, A., Helle, I., Mäntyniemi, S. & Kojola, I. 2024. Susikanta Suomessa maaliskuussa 2024. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 54/2024. Luonnonvarakeskus. Helsinki. 41 s.). Kanta-arvion sisältö avataan tarkemmin myöhemmin tämän päätöksen perusteluissa.

Luonnonvarakeskus on arvioinut susikannan kestävän vähentymättä kokonaispoistuman, joka poistaa kannan yksilöistä 30 % vuodessa (19.1.2015, Dnro 51/00 04 05/2015). Arviossa oletetaan, ettei pyynti ole selvästi valikoivaa suden iän, sukupuolen tai lisääntymisstatuksen suhteen.

Jos poikkeuslupan kohteena on susilauma, saaliiksi saadulla yksilöllä voi olla merkitystä susilauman tulevan elinvoimaisuuden kannalta. Jos saaliina on lauman nuori yksilö, todennäköisemmät vaikutukset jäävät vähäisimmiksi. Sen sijaan susilauman johtavan alfa-yksilön tappamisen vaikutukset ovat hyvin tilannesidonnaisia ja mahdolliset vaikutukset moninaisia. Erityisesti alfa-naaraan tappaminen voi johtaa lauman elinvoimaisuuden heikkenemiseen tai lauman häviämiseen. Keskeistä on, pystyykö toinen naaras ottamaan tapetun yksilön paikan. Toisaalta alueen susimäärä saattaa myös kasvaa, jos nuoret yksilöt eivät lähde hakemaan uutta elinaluetta johtavan yksilön menettämisen jälkeen. Alfa-yksilön tappaminen voi johtaa myös lauman aiheuttamien ongelmien ja haittojen määrän kasvuun. Alfa-urokset tappaminen voi johtaa myös siihen, että lauman saalistustehokkuus laskee. Jos susireviiriltä sen sijaan pyydetään iäkäs naaras, joka korvautuu nuoremmalla naaraalla, paikallinen susilauma saattaa olla aikaisempaa elinvoimaisempi. Poikkeuslupaa myönnettäessä laumaan on siksi kiinnitettävä huomiota pyynnin kohteena olevan lauman yksilömäärään. Metsästyksen vaikutukset susilaumalle ovat vähäisimmät, vaikka se kohdistuisi alfa-yksilöönkin, kun lauman yksilömäärä on riittävän suuri ja lähiseudulla on muitakin elinvoimaisia susilaumoja.

Jos olemassa olevaa tutkimustietoa (ks. Borg ym. 2014; Journal of Animal Ecology (DOI 10.1111/1365-2656-12256) suhteutetaan Suomen susikannalle ominaiseen laumakokoon, voidaan olettaa, että lauma häviää molempien alfojen poistumisen seurauksena suuremmalla kuin 75 %:n todennäköisyydellä. Yhden alfan poistumisen vaikutus on yhteydessä alfan sukupuoleen: naaraan poistumisen jälkeen pysyvyyden todennäköisyys on noin 50 % ja uroksen poistumisen jälkeen noin 80 %. Metsästyksen ajoittuminen kevättalveen, lähelle suden pariutumiskautta, on omiaan pienentämään samana vuonna tapahtuvan lisääntymisen todennäköisyyttä, mutta alfan poistumisen ajoittuminen ei välttämättä heijastu lauman pysyvyyteen pidemmällä aikavälillä. Lisäksi tietyn reviirin uudelleenasettamisen aikataulu on Luonnonvarakeskuksen julkaisemattoman aineiston mukaan yhteydessä maantieteellisiin

etäisyyksiin, joita laumasta tyhjentyneellä reviirillä on lähimpiin susilaumoihin.

Korkein hallinto-oikeus on todennut päätöksessään (10.9.2006, taltionro 1499) seuraavasti: poikkeusluvasta päättävä taho (Suomen riistakeskus) on velvollinen varmistamaan, että kukin päätös on luontodirektiivin ja kansallisten säädösten mukainen, niin että kulloinkin kysymyksessä oleva metsästys ei vaaranna suotuisaa suojelutasoa ja että muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Lisäksi Suomen riistakeskus seuraa jatkuvasti susisaalista (Suomen riistakeskuksen tekemien päätösten nojalla saaliiksi saadut sudet ja poliisilain nojalla saaliiksi saadut sudet) sekä susien muita kuolinsyitä (kuten tietoon tulleet salametsästystapaukset sekä liikenteessä tai muutoin tietoon tulleet kuolleet sudet). Lisäksi Suomen riistakeskus seuraa erityisesti alfanaaraiden päätymistä saaliiksi yhdessä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Elokuun 2024 alussa alkaneen metsästysvuoden 2024-2025 aikana on Suomen riistakeskuksen tietoon tullut 19 kuollutta sutta koko maassa. Poronhoitoalueen puolelta on pyydetty poikkeuslupien nojalla yhteensä 7 sutta.

Aiempien vuosien osalta tiedossa oleva susien kuolleisuus on ollut seuraava:
 Metsästysvuonna 2017-18 yhteensä 27 sutta, joista 8 poronhoitoalueelta ja 19 poronhoitoalueen ulkopuolelta.
 Metsästysvuonna 2018-19 yhteensä 25 sutta, joista 12 poronhoitoalueelta ja 13 poronhoitoalueen ulkopuolelta.
 Metsästysvuonna 2019-20 yhteensä 35 sutta, joista 17 poronhoitoalueelta ja 18 poronhoitoalueen ulkopuolelta.
 Metsästysvuonna 2020-21 yhteensä 43 sutta, joista 21 poronhoitoalueelta ja 22 poronhoitoalueen ulkopuolelta.
 Metsästysvuonna 2021-22 yhteensä 41 sutta, joista 24 poronhoitoalueelta ja 17 poronhoitoalueen ulkopuolelta.
 Metsästysvuonna 2022-23 yhteensä 65 sutta, joista 48 poronhoitoalueelta ja 17 poronhoitoalueen ulkopuolelta.
 Metsästysvuonna 2023-24 yhteensä 74 sutta, joista 52 poronhoitoalueelta ja 22 poronhoitoalueen ulkopuolelta.

Päätöksen tekemisen hetkellä Suomen riistakeskuksen myöntämiä poikkeuslupia on koko maassa voimassa 9 lupaa. Voimassa olevien poikkeuslupien nojalla on mahdollista pyydystää 19 sutta.

Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-342/05 (komissio v. Suomi) 14.6.2007 antaman tuomion 29 kohdassa todetaan seuraavaa: Näin ollen tällaisia poikkeuksia voidaan myöntää poikkeuksellisesti silloin, kun on asianmukaisesti osoitettu, että niillä ei entisestään huononneta kyseisten kantojen epäsuotuisaa suojelun tasoa tai estetä kyseisten kantojen suotuisan suojelun tason ennalleen saattamista. Samaan tapaan kuin komissio on todennut luontodirektiivissä tarkoitettua yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta antamissaan ohjeissa (Guidance document on the strict protection of animal species of community interest provided by the Habitats Directive 92/43/EEC, lopullinen versio, helmikuu 2007), ja etenkin näiden ohjeiden III osaston 47-51 kohdassa tekemissään päätelmissä, voidaan todeta, että ei ole suljettu pois, että vähäisen yksilömäärän tappaminen ei vaikuta luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen, joka on susikantojen suotuisan suojelun tason säilyttäminen niiden luontaisella levinneisyysalueella. Tuomion mukaan tällainen vähäinen poikkeus on asianomaisen lajin

kannalta neutraali.

Edellä mainittuihin tietoihin perustuvassa päätösharkinnassa on otettu myös huomioon se, ettei sallitusta pyynnistä aiheudu merkittävän kielteisen vaikutuksen vaaraa kyseessä olevien populaatioiden rakenteelle (ks. EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisu, C-674/17), koska tilanteessa on kyse ainoastaan yhden suden poistamisesta. Näin ollen sallittu toimenpide ei myöskään vaaranna susikannan rakennetta alueella.

Tämän poikkeuslupapäätöksen perusteena on edellä kuvatut tiedot ja linjaukset ja samalla on huomioitu muut aiemmin tehdyt päätökset ja Suomen riistakeskuksen seuraaman susisaaliin sekä muun kuolleisuuden määrän. Suomen riistakeskus katsoo, että vaikka tässä tapauksessa myönnetään poikkeuslupa, niin poikkeamisella ei haitata suotuisan suojelun tason säilymistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

POIKKEUSLUVAN KOHTEENA OLEVAN RIISTAELÄINLAJIN KANNAN TILA HAETULLA POIKKEUSLUPA-ALUEELLA, MAAKUNNASSA SEKÄ KOKO VALTAKUNNASSA

Susikannan tila valtakunnassa

Luonnonvarakeskuksen viimeisimmän kanta-arvion (18.6.2024) mukaan susien yksilömäärä on laskenut noin viidellä prosentilla, mutta perhelaumojen määrä kasvanut noin viidellä prosentilla maaliskuun 2023 tilanteeseen verrattuna.

Suomessa oli kuluvin vuoden maaliskuussa yhteensä 62 (90 % todennäköisyysväli 59–64) parien ja perhelaumojen muodostamaa susireviiriä. Perhelaumojen oli rajalaumat mukaan lukien 44 (41–47) ja kahden suden asuttamia reviirejä oli 18 (14–22). Kokonaan Suomen puolella oli 39 (36–42) laumaa ja 15 (12–19) paria.

Läntisen Suomen kannanhoitoalueella tavattiin 32 (29–34) perhelauman ja 11 (9–14) kahden suden asuttamaa reviiriä. Itäisen Suomen kannanhoitoalueella laumareviirejä oli yhteensä 12 (10–14) ja kahden suden asuttamia reviirejä kuusi (4–9). Itäisen Suomen laumoista viiden (3–6) arvioitiin liikkuvan Suomen ja Venäjän rajan molemmin puolin. Kahden suden asuttamista reviireistä kaksi (1–4) sijaitsi valtakunnan rajalla. Poronhoitoalueella ei ollut maaliskuussa todennäköisimmin yhtään laumaa tai parireviiriä.

Vuoden kierrossa susikanta on pienimmillään huhti-toukokuun vaihteessa, mutta kasvaa toukokuun aikana uusien pentujen syntyessä. Toukokuun lopussa kanta käy suurimmillaan, mutta lähtee sitten laskemaan kuolevuuden vuoksi. Toukokuun lopussa 2024 susien lukumääräksi ennustetaan 395–560 yksilöä 90 % todennäköisyydellä. Marraskuussa 2024 kannaksi ennustetaan 305–460 (90 % TN). Talven mittaan susikannan ennustetaan pienenevän edelleen siten, että maaliskuun 2025 kannaksi ennustetaan 224–369 (90 % TN). Maaliskuun 2025 kanta on ennusteen mukaan 75 % todennäköisyydellä suurempi kuin maaliskuun 2024 kanta. Odotettu kannan kasvu on noin kymmenen prosenttia vuodessa.

Lajin biologiset ominaispiirteet:

Luonnonvarakeskuksen tuoreimman kanta-arvion (Valtonen, Mia; Heikkinen, Samuli; Johansson, Helena; Härkölä, Antti; Helle, Inari; Mäntyniemi, Samu; Kojola, Ilpo (2024) Susikanta Suomessa maaliskuussa 2024. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 54/2024, Luonnonvarakeskus. Helsinki. 41 s) mukaan:

"Useiden muiden koiraeläinten tapaan susikanta voi kasvaa nopeasti ravintotilanteen niin salliessa. Susi saa ensimmäiset pentunsa tavallisesti kolmevuotiaana ja lisääntyy sittemmin vuosittain. Pentuja syntyy tavallisesti 3–6, suurimmissa pentueissa voi vielä syksylläkin olla kymmenkunta pentua. Ensimmäistä kertaa lisääntyvän parin pentueet ovat keskimäärin hieman pienempiä kuin parin myöhemmät pentueet. Saalistilaston perusteella Suomen talvisessa susikannassa on edellisenä keväänä syntyneitä pentuja noin 40 %. Osuus on selvästi suurempi kuin muilla suomalaisilla suurpedoilla. Susilauma saa alkunsa parin muodostumisesta. Pari voi muodostua mihin vuodenaikaan tahansa, mutta tavallisimmin se tapahtuu kesällä, kun keväällä vaeltaneet nuoret sudet kohtaavat. Uros ja naaras alkavat liikkua yhdessä ja merkata hajumerkein tulevaksi lisääntymisreviiriksi löytämänsä aluetta, jonka pinta-ala Suomessa on keskimäärin noin 1 000 km², pienimmillään 300 km² ja suurimmillaan lähes 2 000 km². Lisääntymisreviiri on alue, jonka pari varaa omaan ja myöhemmin syntyvän pentueensa käyttöön, ja pyrkii pitämään sieltä muut sudet pois. Naapureina elävien parien tai laumojen reviirit sijoittuvat yleensä erilleen toisistaan. Pysyvän susilauman muodostaa lisääntynyt pari ja niiden pennut. Pennut alkavat liikkua emojensa matkassa syyskuussa. Laumaan voidaan hyväksyä myös vieras susiyksilö, tavallisimmin korvaamaan kuollut aikuinen.

Omilla rajatuilla alueilla elävät reviiriään merkkavat parit sekä parien ja niiden saamien jälkeläisten muodostamat perhelaumat. Näiden lisäksi susikannassa on pieni määrä yksin eläviä paikallisia susia. Valtaosa yksin elävistä susista on kuitenkin vaeltelevia, sopivaa lisääntymisaluetta ja -kumppania etsiviä yksilöitä. Vaeltelijoiden osuus susikannassa vaihtelee vuodenaajan mukaan. Se nousee huhtikuussa, kun nuoret sudet alkavat itsenäistyä, ja pysyy keskimääräistä korkeampana syksyyn asti."

Susikannan tila maakunnassa

Luonnonvarakeskuksen kanta-arvion (18.6.2024) mukaan maaliskuussa 2024 Pohjois-Karjalan riistakeskusalueella eli kahdeksan perhelaumaa (Tappojoki, Koli, Saramo, Mujejärvi, Höljäkkä, Kivivaara-Vuonisjärvi, Tuupovaara, Tohmajärvi) ja yksi lauma (Panja). Lisäksi Pohjois-Karjalan riistakeskusalueella oli yhden susiparin reviiri (Kelsimä).

Susikannan tila poikkeuslupa-alueella

Hakemusalue sijaitsee Tohmajärven ja Kiteen kuntien alueella. Hakemusalueelta on tehty Riistavahinkorekisterin mukaan yhteensä 131 susihavaintokirjausta 1.1.2024 - 25.11.2024 välisenä aikana. Havaintoja on tehty 1-5 sudesta kerrallaan. Kirjatuista havainnoista 32 kpl on näköhavaintoja ja loput ovat jälkihavaintoja ja riistakamerakuvahavaintoja.

Luonnonvarakeskuksen vuoden 2024 susikanta-arvion perusteella hakemusalue sijaitsee ns. Tohmajärven susireviirin alueella. Kyseinen reviiri-alue kattaa 1420 km² ulottuen hakemusalueelta idässä valtakunnan rajaan, etelässä Kiteen Säynejärven eteläpäähän, lännessä Rääkkylän Rasisaloon ja pohjoisessa Kiihtelysvaaran Hyypiään. Kanta-arviossa esitetyt

reviirien rajaukset ovat luonteeltaan kuitenkin suuntaa antavia. Kanta-arvion mukaan kyseiseltä reviirialueelta on kirjattu keräyskaudella 2023-2024 yhteensä 18 parihavaintoa. Näistä 3 kpl kevätkaudella 2024. Keräyskaudella 2023-2024 reviirialueelta on kirjattu 32 laumahavaintoa. Näistä kevätkaudella 2024 on kirjattu 5 kpl. Havainnoissa on havaittu 3-6 susiyksilöä kerrallaan. DNA -määrittelyissä reviiriltä on keväältä 2024 kerätyistä näytteistä (8 kpl) tunnistettu neljä reviirillä eläviin susiin kuuluvaa susiyksilöä sekä yksi vaeltava yksilö. Kanta-arviossa reviirillä on arvioitu maaliskuussa 2024 eläneen perhelauman, jossa oli todennäköisimmin 4 susiyksilöä. Keväällä 2024 reviirin alueelta on myös tehty havaintoja naaraan kiimatiputtelusta.

Kaikkiaan Tohmajärvi-Värtsilän ja Keski-Karjalan riistanhoitoyhdistysten alueelta on kuluvan vuoden aikana tähän mennessä kirjattu 173 susihavaintotapahtumaa.

POIKKEUSLUVAN KOHTEENA OLEVAN ELÄINLAJIN YKSILÖN TAI YKSILÖIDEN KÄYTTÄYTYMINEN HAETULLA POIKKEUSLUPA-ALUEELLA

Hakemusalue sijoittuu Tohmajärven ja Kiteen kuntien alueelle. Hakemusalueen pinta-ala on noin 78360 ha. Alue on noin 55 % Tohmajärven susilauman reviirin pinta-alasta. Riistavahinkorekisterin tietojen mukaan sudet ovat aiheuttaneet hakemusalueella aikavälillä 1.1.-25.11.2024 yhteensä 66 pihakäyntiä. Hakemusalueelta on poistettu riistakeskuksen poikkeusluvalla yksi susi 7.8.2024. Tämän jälkeen pihakäyntejä on kirjattu aikavälillä 8.8.-25.11.2024 yhteensä 54 kpl. Hakemusalueella on ollut riistakeskuksen myöntämä häirintälupa ajalle 4.11.-4.12.2024. Tänä aikana hakemusalueelta on kirjattu yhteensä 23 pihakäyntiä. Häirintäluvan nojalla hakemusalueella on tehty viisi karkotusta. Karkotukset on tehty 5.11., 6.11., 11.11., 17.11. ja 19.11.

Riistakeskus katsoo, että ilman toimenpiteitä pihakäyntien jatkuminen on alueella erittäin todennäköistä.

VIRANOMAISTEN, JULKISIA HALLINTOTEHTÄVIÄ HOITAVIEN ORGANISAATIOIDEN JA TUTKIMUSLAITOSTEN TIEDOT, JOTKA LIITTYVÄT POIKKEUSLUVAN HAKUPERUSTEeseen

Suomen riistakeskus on selvittänyt alueelta kirjatut havainnot maa- ja metsätalousministeriön ylläpitämästä riistavahinkorekisteristä.

TOIMENPITEET, JOTKA POIKKEUSLUVAN SIJASTA VOITAISIIN TOTEUTTAA

Kyseessä olevien susien reviirillä on maaseutumaista kyläasutusta. Sudet ovat tottuneet ihmisiin ja asutuksen ääniin ihmisen asuttamassa ympäristössä. Alueella ei ole yksittäistä ravintokohdetta, joka houkuttelisi susia puoleensa ja joka olisi poistettavissa tilanteen ratkaisemiseksi. Havaintojen mukaan sudet liikkuvat usein pihapiireissä ja ovat näinollen osittain menettäneet ihmisarkuuttaan. Viimeisin suden ja ihmisen kohtaaminen on viikonlopulta 23.11.-24.11.2024, jolloin susi lähestyi hirvipassissa ollutta henkilöä noin 10 metrin päähän. Henkilön ampuessa

varoituslaukauksen poistui susi paikalta rauhallisesti tarkkaillen henkilöä.

Reviirillä kuvattu tilanne aiheuttaa pysyvän kasvavan riskitilanteen ihmisten turvallisuudelle. Riskin hallitsemiseksi tarvitaan toimenpiteitä, jotka muuttavat susien käyttäytymistä. Hakemusalueella on tehty karkotuksia riistakeskuksen poikkeusluvan nojalla, mutta susien käyttäytyminen ei ole toistuvista karkotuksista huolimatta muuttunut.

Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjaratkaisussa KHO:2020:29 todennut seuraavaa:

Suomen riistakeskus oli myöntänyt metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla yleisen turvallisuuden kannalta pakottavista syistä poikkeusluvan yhden suden tappamiseen Varsinais-Suomessa sijaitsevalla alueella. Alueelta oli kirjattu runsaasti havaintoja susista läheltä asutusta valoisaan aikaan. Asukkaat olivat susihavaintojen aiheuttaman huolen takia ryhtyneet järjestämään lapsille koulukyytejä ja vähentämään luonnossa liikkumista. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli luonnonsuojeluyhdistyksen valituksesta ratkaistavana, oliko poikkeuslupa voitu myöntää mainitusta syystä. Korkein hallinto-oikeus totesi, että asukkaiden kokema huoli turvallisuudesta ei yksin riittänyt perusteeksi poikkeusluvan myöntämiselle. Kun susien ihmisarkuuden vähentymisestä ja liikkumisesta asutuksen läheisyydessä valoisaan aikaan oli runsaasti havaintoja ja asukkaat olivat niiden vuoksi ryhtyneet jo muuttamaan käyttäytymistään, kyse oli sellaisesta metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta yleistä turvallisuutta koskevasta pakottavasta tilanteesta, joka edellytti viranomaisilta toimenpiteitä uhan torjumiseksi. Poikkeusluvan myöntämistä yleisen turvallisuuden kannalta pakottavista syistä oli tässä tapauksessa tuettu selvin ja täsmällisin perustein siten kuin unionin tuomioistuimen luontodirektiivin 16 artiklaa koskevassa oikeuskäytännössä oli edellytetty. Poikkeusluvan myöntäminen ei edellyttänyt, että kyse olisi ollut välittömästä ja konkreettisesta uhkatilanteesta. Viimeksi mainitussa tapauksessa myös poliisilla on poliisilain nojalla valtuudet ryhtyä toimenpiteisiin. Edellytyksenä poikkeusluvan myöntämiselle oli lisäksi, että susien karkottamiseksi ei ollut muuta tyydyttävää ratkaisua. Asiassa oli selvitetty, että susia oli ensin pyritty karkottamaan susikannan hoitosuunnitelman mukaisesti muilla keinoilla. Karkotukset eivät olleet kuitenkaan muuttaneet susien käyttäytymistä. Korkein hallinto-oikeus katsoi, että muuta tyydyttävää ratkaisua ei tässä tapauksessa ollut. Poikkeusluvan myöntäminen edellytti vielä, että poikkeuslupa ei vaikeuttanut lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä sen luontaisella levinneisyysalueella. Kun otettiin huomioon yhden suden tappamiseen myönnetyn poikkeusluvan ehdot ja arvioidut vaikutukset, poikkeuslupa ei entisestään huonontanut susikannan epäsuotuisaa suojelun tasoa. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan poikkeuksen hyväksyminen oli tällaisessa tilanteessa mahdollista.

Maa- ja metsätalousministeriön laatiman Suomen susikannan hoitosuunnitelman mukaan Suomessa ei suoriteta suden siirtoistutuksia. Jos sudet siirrettäisiin muualle, ongelmat jatkuisivat todennäköisesti uudella alueella, koska kyseiset sudet ovat oppineet liikkumaan toistuvasti pihossa.

Lisäksi Suomen riistakeskus katsoo, että metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti muuna tyydyttävänä ratkaisuna ei voida pitää sutta koskevan poikkeusluvan kohdalla yksilön tai yksilöiden loukuttamista tai nukuttamista ja siirtämistä toisaalle. Näin ollen Suomen riistakeskus on päätösharkinnassaan katsonut

asiassa merkitykselliseen parhaaseen tieteelliseen ja tekniseen asiantuntemukseen tukeutumalla sekä ottamalla huomioon akuutissa tilanteessa kyseessä olevaan erityiseen tilanteeseen liittyvät olosuhteet, että asetetun päämäärän saavuttamiseksi ja akuutin ongelman ratkaisemiseksi ei ole päätöksen mukaisella poikkeuslupa-alueella olemassa muuta tyydyttävää ratkaisua (ks. C-6674/17 ja C-601/22). Toisin sanoen Suomen riistakeskus on arvioinut muita mahdollisia ratkaisuja parhaan käytettävissä olevan tieteellisen ja teknisen asiantuntemuksen perusteella ottamalla huomioon muun muassa niiden taloudelliset vaikutukset - vaikka ne eivät olekaan ratkaisevia - ja punnitsemalla näitä ratkaisuja suhteessa asianomaisen eläinlajin suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista koskevaan yleiseen tavoitteeseen (ks. C-601/22, kohta 86).

RAJATTU ALUE

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n mukaan poikkeuslupa myönnetään vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Päätösharkinnassa on otettu huomioon suden aiheuttamat vahingot ja vahingonuhka, sekä hakemusalueen erityispiirteet. Poikkeuslupa on myönnetty noin 78 000 ha alueelle ns. Tohmajärven reviiirillä. Suomen riistakeskus katsoo poikkeuslupa-alueen olevan tarkoituksenmukainen, jotta voidaan varmistua mahdollisimman hyvin siitä, että pyynti kohdistuu juuri turvallisuushakaa aiheuttavaan suteen.

POIKKEUSLUPA-AIKA

Metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää korkeintaan 31 vuorokauden ajaksi. Suomen riistakeskus katsoo, että poikkeuslupa on tarpeen myöntää tälle ajanjaksolle tehokkaan pyynnin mahdollistamiseksi.

Pidemmällä ajanjaksolla pyynnin kohteena oleva yksilö liikkuu todennäköisemmin pyyntialueen sisällä ja se voidaan havaita varmemmin. Lisäksi yksilö voidaan saada todennäköisemmin pyydetyksi, koska voidaan tehdä useampia pyyntiyrityksiä ja muuttaa ja kehittää tarvittaessa pyyntitaktiikkaa. Suomen riistakeskus on myöntänyt luvat hakemuksen mukaisesti 31 vuorokauden ajalle.

SALLITTU PYYNNIN MÄÄRÄ

Poikkeuslupa on myönnetty haetun mukaisesti yhden suden pyydystämiseen. Suomen riistakeskus katsoo, että myönnetyllä poikkeusluvalla voidaan vastata tämän hetkisten tietojen perusteella niihin syihin, jotka hakemuksessa on esitetty. Ellei yhden suden poistaminen ratkaise tilannetta, voi hakija hakea uutta poikkeuslupaa.

TOIMENPITEISIIN OSALLISTUVIEN MÄÄRÄ JA METSÄSTYKSENJOHTAJAT

Suomen riistakeskus katsoo tarkoituksenmukaiseksi, että kerrallaan

toimenpiteisiin osallistuvien henkilöiden määrä rajataan 30 henkilöön, ja että toimenpiteisiin nimetään metsästyksenjohtaja ja tarvittava määrä apujohtajia, koska tuolloin toimenpiteisiin osallistuvia voidaan tehokkaasti johtaa ja toimenpiteet tapahtuvat turvallisesti. Aiemmissa Suomen riistakeskuksen myöntämissä vahinkoperusteen nojalla myönnettyissä poikkeusluvista on rajattu pyyntiin osallistuvien henkilöiden määrää. Edellä mainitun perusteella osallistujien määrä rajataan 30 henkilöön.

Metsästyslain 30 §:n ensimmäisen momentin mukaan suden poikkeuslupan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä, ja metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Metsästysasetuksen 23 §:n kolmannen momentin mukaan suden metsästyksen johtajan tulee 1) suunnitella käytännön metsästystapahtumat; 2) antaa metsästyksen osallistujille tarvittavat määräykset metsästyksestä ja siinä noudatettavista turvallisuustoimenpiteistä; 3) huolehtia, että poikkeuslupan ehtoja ja metsästystä koskevia säännöksiä noudatetaan.

Suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista on poikkeuslupan saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle.

Seurumetsästyksessä on joko metsästyksen johtajan tai varajohtajan oltava läsnä, mikäli metsästyksessä tapahtuu muuten kuin vahtimalla. Seurumetsästyksellä tarkoitetaan metsästystapahtumaa, jossa on läsnä useampi kuin yksi metsästäjä.

LOPPUYHTEENVETO

Hakija on hakenut karttaan rajatulle alueelle poikkeuslupaa yhden suden pyydystämiseksi metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella. Havaintojen mukaan alueella on poikkeavasti käyttäytyviä toistuvasti pihakäyntejä tekeviä susia.

Yleistä turvallisuutta heikentävissä tilanteissa, jotka eivät ole poliisilain soveltamisen näkökulmasta välittömiä, mutta jotka kuitenkin ovat toistuvia, on Suomen riistakeskuksella toimivalta arvioida tilannetta ja toimia metsästyslaissa säädetyin edellytyksin. Suomen riistakeskus on arvioinut, että kyseessä oleva tilanne on juuri edellä mainitun kaltainen.

Hakemusalueella on tehty viisi karkotusta riistakeskuksen myöntämän poikkeuslupan nojalla. Päätöksellä ei ole saavutettu haluttua vaikutusta susien käyttäytymiseen. Poikkeuslupan myöntäminen yhden suden tappamiseksi on perusteltua yhä jatkuvien ongelmien ratkaisemiseksi. Pihoilla toistuvasti liikkuvien susien poistolla on saatu aikaisemmin näyttöä siitä, että ongelma on pystytty siten ratkaisemaan.

Suomen riistakeskus on päätöstä tehtäessä arvioinut seikkaperäisesti muun tyydyttävän ratkaisun käyttöä, jota voitaisiin käyttää ongelman ratkaisemiseen poikkeuslupan sijaan. Suomen riistakeskus katsoo analyysin perusteella, että ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua kuin sallia poikkeuslupan nojalla yhden suden tappaminen.

Suomen riistakeskuksen susihavaintoihin perustuvan kartta-analyysin sekä Luonnonvarakeskuksen julkaiseman kanta-arvion reviirikarttaan perustuen hakemusalue on rajattu siten, että hakemus ei kohdistu ympäröiviin susireviireihin. Poikkeuslupa-alueen rajauksella ja lupaan sisällytetyillä ehdoilla Suomen riistakeskus on kohdistanut poikkeusluvalla tapahtuvan pyynnin, juuri toistuvia pihakäyntejä aiheuttaviin yksilöihin.

Suomen riistakeskus on vertaillut edellä esitettyjä asioita suojattavan eli tässä tapauksessa suden etuun, joka kuuluu yhteisön luontodirektiivissä tärkeänä pidettävään, tiukkaa suojelua vaativaan lajiin. Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan suden aiheuttamat toistuvat pihakäynnit sekä niiden negatiiviset vaikutukset ihmisten perusoikeuksien toteutumiselle sekä oikeus turvalliseen elinympäristöön ovat niin painavia ja pakottavia syitä suhteessa suden etuun ja ottaen samalla huomioon korkeimpien laillisuusvalvojen kannanotot susiasioissa, että poikkeusluvnan myöntämisen perusteet katsotaan täyttyvän tässä nimenomaisessa tapauksessa.

Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan yhden suden poistaminen poikkeuksellisesti käyttäytyvästä laumasta ei vaaranna luontodirektiivissä edellytetyn suotuisan suojelun tason saavuttamista. Poikkeuslupa on myös asetettu ehtoja, joilla turvataan, että pyynti kohdistetaan vaaraa aiheuttaviin yksilöihin.

Edellä esitettyjen seikkojen perusteella Suomen riistakeskus katsoo, että vallitsevissa olosuhteissa poikkeuslupa on myönnettävä yhdelle sudelle yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle, sillä ongelmaan ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, eikä poikkeamisella haitata suotuisan suojelun tason säilymistä tai sen saavuttamista lajin luontaisella levinneisyysalueella.

Suomen riistakeskus katsoo, että tässä nimenomaisessa tapauksessa ei täyttynyt perusteet myöntää poikkeusta metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella. Hakijan hakemuksessaan antamien tietojen ja Suomen riistakeskuksen selvitysten perusteella ei ole havaittavissa sellaista suden aiheuttamaa vahinkouhkaa, että poikkeuslupa voitaisiin tällä perusteella myöntää.

Päätöksen täytäntöönpano

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentin mukaan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jos laissa tai asetuksessa niin säädetään tai jos päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti, tai jos päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä.

Riistahallintolain (158/2011) 31 §:n 2 momentin mukaan yksittäistä lupaa koskeva Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Lisäksi Suomen riistakeskus katsoo, että tämä päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, koska poikkeuslupa menettäisi merkityksensä, jos sitä ei voisi panna täytäntöön heti päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

Edellä olevan perusteella tämä Suomen riistakeskuksen päätös voidaan panna täytäntöön päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

Riistahallintolain 31 §:n 2 momentin nojalla muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Oikeusohjeet

Päätöstä tehtäessä on sovellettu seuraavia oikeusohjeita:

metsästyslain (615/1993) 32 § 1 ja 2 momentti, 33 §:n 1 momentti, 35 §:n 2 ja 3 momentti, 41 §:n 1 ja 3 momentti, 41 a §:n 1 ja 2 momentti, 51 §:n 1 momentti ja 90 §, riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentti ja 31 §:n 2 momentti, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n 3 momentti, metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) ja valtioneuvoston asetuksen metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta (479/2024) mukaisia 1 §, 2 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 7 §:n 1 ja 3 momentti, valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §, 11 a § ja 11 b §, Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2024 ja 2025 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1019/2023) 1 §.

Muutoksenhaku

Suomen riistakeskuksen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta alueella toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Käsittelymaksun määrittämisen osalta valittaja voi vaatia valtion maksuperustelain (150/1992) 11 b §:n nojalla oikaisua Suomen riistakeskukselta. Oikaisuvaatimusosoitus on päätöksen liitteenä.

LISÄTIEDOT

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Juha Tissari 0294312297 juha.tissari@riista.fi

SUOMEN RIISTAKESKUS

Julkiset hallintotehtävät

Sauli Härkönen

Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Juha Tissari

riistasuunnittelija

Päätös on allekirjoitettu koneellisesti riistahallintolain (158/2011) 8 §:n 5 momentin nojalla.

Päätös hakijalle sähköisen palvelun kautta.

JAKELU

Tiedoksi:

TOHMAJÄRVI-VÄRTSILÄN RIISTANHOITOYHDISTYS

KESKI-KARJALAN RIISTANHOITOYHDISTYS

ITÄ-SUOMEN POLIISILAITOS

POHJOIS-KARJALAN RAJAVARTIOSTO

METSÄHALLITUS

LUONNONVARAKESKUS
SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON POHJOIS-KARJALAN PIIRI
TAPIOLA KARELIA RY

MAKSU	Käsittelymaksu 70.00 EUR
LIITTEET	LIITE 1: Lupa-alueen kartta

VALITUSOSOITUS

(Riistahallintolaki 31.1 §)

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite).

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiehen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa toisin säädetä

Valituksen tekeminen ja valitusajankohda

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan annetun tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle. Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, lähetin tai asiamiehen välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös postitse, sähköpostitse tai telekopiona hallinto-oikeuden kirjaamoon, tai sähköisen asiointipalvelun kautta (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>). Valitusasiakirjojen on oltava perillä hallinto-oikeudessa valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusajankohda jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän viraston aukioloajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Hallinto-oikeuden päätöksistä voidaan periä oikeudenkäyntimaksu tuomioistuinmaksulain (1455/2015, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>) mukaisesti. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksut/hallinto-oikeudessa.html>.

Hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, PL 1744, 70101 Kuopio
 Käyntiosoite: Itä-Suomen hallinto-oikeus, Minna Canthin katu 64, Kuopio
 Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi
 Puhelin: 029 56 42502 Faksi: 029 56 42501

OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:n sekä Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2024 ja 2025 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1019/2023) 1 §:n perusteella määrätyn maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen valtion maksuperustelain 11 b §:n nojalla oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa, joka osoitetaan Suomen riistakeskukselle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- vaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot (postiosoite ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa)
- päätös, johon haetaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Jos vaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuskirjelmän liitteet

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon maksun periminen perustuu, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys oikaisuvaatimusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Suomen riistakeskukselle
- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä ei toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos oikaisuvaatimusta ei ole tehty määräajassa, oikaisuvaatimus jätetään tutkimatta.

Oikaisuvaatimuskirjelmän toimittaminen

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa Suomen riistakeskukselle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tai muu toimittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Suomen riistakeskukselle ennen kuuden kuukauden määräajan päättymistä, jotta vaatimus voidaan tutkia. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, määräaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän.

Käsittelymaksu

Oikaisuvaatimukseen annettava päätös on maksuton.

Yhteystiedot

Suomen riistakeskuksen yhteystiedot löytyvät päätöksen etusivulta.